

Door de vingers bekeken

Derde evaluatie van de Wbvk

Wat doet de Wbvk?

De Wet Biometrie in de Vreemdelingenketen (Wbvk) regelt de afname en het gebruik van vingerafdrukken en gezichtsopnames bij de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000. Er zijn drie instrumenten in vastgelegd.

De Wbvk vormt de grondslag voor afname en gebruik van tien vingerafdrukken en gezichtsopname.

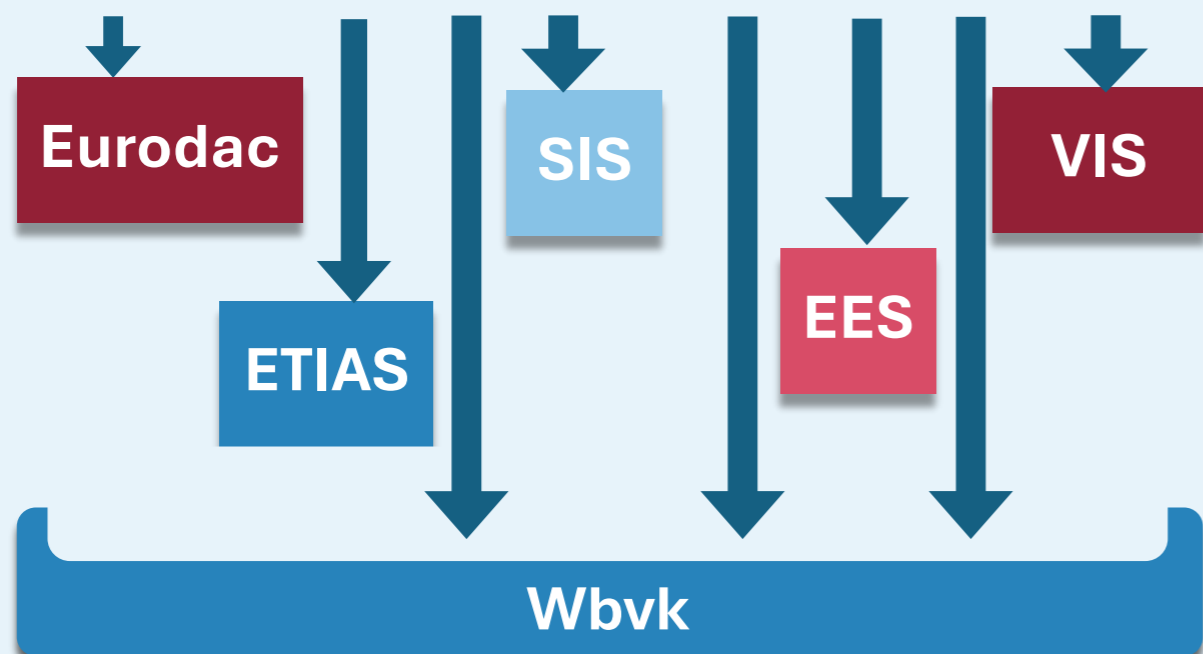

Biometrische gegevens worden centraal opgeslagen in de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV).

Gegevens worden gekoppeld aan één uniek administratief nummer (het V-nummer).

De Wbvk als vangnet

Het gebruik van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen wordt in veel gevallen geregeld in Europese wet- en regelgeving.

In de overige gevallen regelt de Wbvk het gebruik van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen in Nederland.

De Wbvk regelt in de praktijk onder andere:

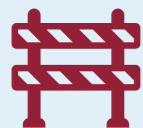
Gebruik van biometrie bij uitgifte van (voorlopige) verblijfsvergunningen

Gebruik van biometrie bij inburgeringsexamens

Uitbreiding van aantal opgeslagen vingerafdrukken

Uitbreiding bevoegdheden bij grensbewaking

Verbeterde samenwerking tussen organisaties in vreemdelingenketen

Context van de derde evaluatie

In de Wbvk staat een zogenaamde **horizonbepaling**. Dit betekent dat de wet vanzelf vervalt, tenzij deze verlengd wordt. Daarvoor is afgesproken dat **de effecten van de wet moeten worden onderzocht**. Hiervoor zijn eerder al **twee evaluaties** uitgevoerd.

Beide evaluaties gaven **geen uitsluitsel** over nut en noodzaak van de wet. Ketenpartners verklaarden unaniem dat **biometrie een onmisbaar middel** is, maar het ontbrak vooral aan **cijfers over de opbrengsten**.

De derde evaluatie moet nu uitsluitsel geven.

Tijdljn

Bevindingen derde evaluatie

De Wbvk regelt de afname van biometrische gegevens voor zover hier geen Europese wetgeving over is. **De rol van de Wbvk is beperkt**, omdat er steeds meer Europese verordeningen komen die gaan over de afname van vingerafdrukken en gezichtsopnames.

Zonder de Wbvk moet de identiteit van vreemdelingen worden vastgesteld op basis van verklaringen en documenten. Dat is minder betrouwbaar en duurt langer. **Ketenpartners zien op dit punt een duidelijke meerwaarde in de Wbvk.**

De kwaliteit van de afgenomen vingerafdrukken wordt niet gemonitord en er is geen centrale sturing op kwaliteit. Er zijn echter geen aanwijzingen dat de kwaliteit van de biometrische gegevens in de praktijk onvoldoende is.

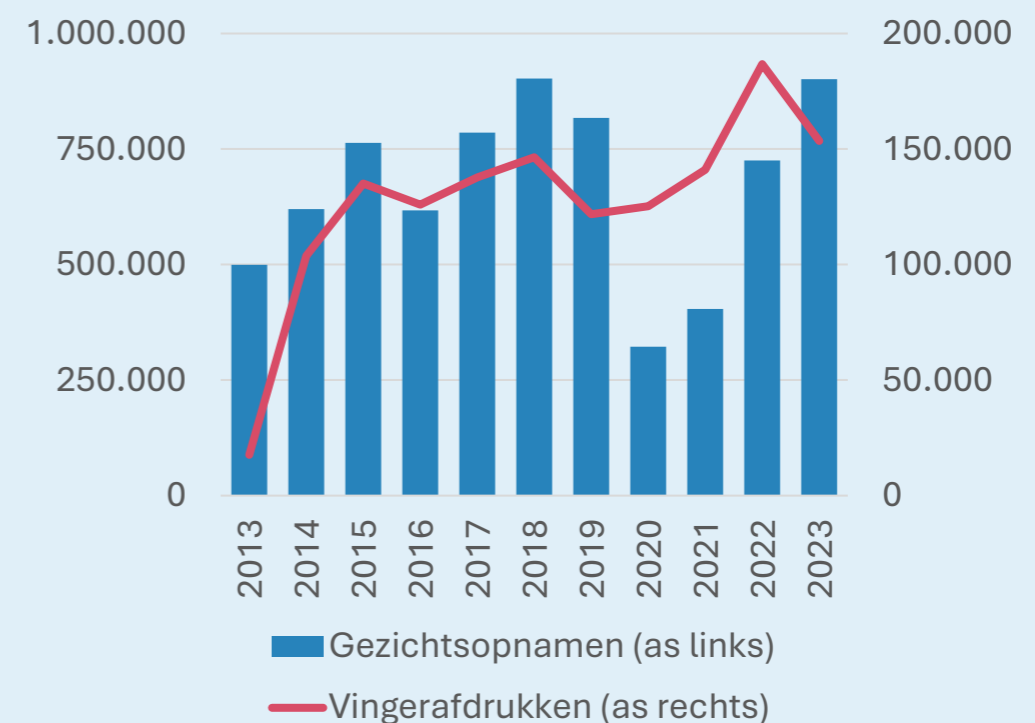

De manier waarop ketenpartners gebruik maken van biometrische gegevens is niet gereguleerd. Dit is niet wenselijk, omdat het gebruik van biometrische gegevens de persoonlijke levenssfeer van vreemdelingen beperkt. Dat moet op een zorgvuldige manier gebeuren.

Het registreren biometrie gebeurt rechtmatig, maar **verwijderingen duren soms te lang.**

Aantal registraties van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen

Gebruik van biometrie in de vreemdelingenketen in 2023

174.000
zoekingen

35.000
verificaties

Rapportage onregelmatigheden

Op basis van een aanbeveling in de vorige evaluatie wordt periodiek de **Rapportage onregelmatigheden Wbvk** opgesteld en aan de Tweede Kamer gestuurd. Hierin staat het aantal onregelmatigheden dat **op basis van de Wbvk** aan het licht is gekomen.

In maart 2024 wordt in de tweede (en nieuwste) rapportage over 2022 melding gemaakt van:

- 290 gevallen van **mogelijke ID-fraude**
- 379 **administratieve onregelmatigheden**

Onderzoekers zetten kanttekeningen bij de informatiewaarde van de rapportage. Deze is **grofmazig en niet erg actueel**.

Problemen bij cijfermatige onderbouwing effectiviteit

Ook bij deze evaluatie blijkt: effectiviteit, nut en noodzaak van de Wbvk zijn niet goed met cijfers te onderbouwen. Redenen hiervoor:

Geen nulmeting uitgevoerd: We weten niet hoe de situatie vóór de Wbvk in 2013 was en kunnen daardoor geen vergelijking maken met de situatie nu.

Dark number-problematiek: Het aantal pogingen tot ID-fraude dat voorkomen wordt door de Wbvk is niet te meten.

Concluderend

- Ketenpartners blijven unaniem en zonder twijfel betogen over toegevoegde waarde, maar cijfermatige onderbouwing is in de praktijk niet haalbaar.
- Dit vraagt om een politieke keuze: is de inbreuk op privacy van vreemdelingen verdedigbaar, gezien de toegevoegde waarde?

pro facto

Universiteit
Utrecht